

Hyvinvointi-toimiala
Ikääntyneiden palvelualue

4.1.2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta 18.12.2018 § 120

Asiakasmaksujen alentaminen tai perimättä jättäminen

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 11 § mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Säännöllisen kotihoidon ja palveluasumisen kuukausimaksun, tilapäisen kotihoidon maksun ja tukipalvelumaksujen alentamisessa noudatetaan seuraavaa soveltamisohjetta: Asiakasmaksun alentaminen on ensisijainen toimeentulotukeen nähden. Asiakkaan on ennen kuukausimaksun alentamista selvitettävä mahdollisuus Kelan eläkkeensaajan hoitotukeen ja asumistukeen

Alennus tai vapautus säännöllisen kotihoidon ja palveluasumisen kuukausimaksusta

Mikäli määritelty kuukausimaksu ylittää asiakkaan maksukyvyyn, hänellä on mahdollisuus hakea muutosta viranhaltijapäätöksen kuukausimaksuun Lohjan kaupungilta. Kirjallinen hakemus tehdään laaditulle lomakkeelle. Menoista ja tuloista, joihin halutaan vedota, on esitettävä tositteet. Mukaan tulee liittää tiliote/-otteet kahden kuukauden ajalta. Mikäli asiakas ei toimita pyydettyjä tositteita, ratkaisu hakemukseen tehdään ilman niitä.

Maksualennus tai -vapautus myönnetään pääsääntöisesti hakemiskauden alusta huomioiden päätöksenteko- ja muutoksenhakuaika. Maksualennus tai – vapautus voidaan myöntää korkeintaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Asiakas saa viranhaltijapäätöksen häneltä perittävästä maksusta. Maksualennus tai – vapautusajan päätyttyä asiakas saa uuden päätöksen perittävästä maksusta. Utta alennusta tai vapautusta haetaan uudella hakemuksella ja siihen tarvittavilla liitteillä. Maksut, joihin on tehty päätös maksualennuksesta tai – vapautuksesta, hyvitetään pääsääntöisesti seuraavasta laskutuksesta lukien

Kotona asuvilla asiakkailta huomioitavat menot:

- perusosa/toimeentulolain 9 § mukaiset menot:
  - ravintomenot (kotiin kuljetetun aterian maksut otetaan huomioon laskun mukaan, mutta toimeentulotuen perusosaa pienennetään 1/3:lla ravintomenoista/kuljetusateria. Mikäli asiakas saa kotihoidon tukipalveluna muita aterioita lounaan lisäksi

Hyvinvointi-toimiala

4.1.2019

Ikääntyneiden palvelualue

- huomioidaan maksut vastaavasti suhteutettuna toimeentulotuen ravintomenoihin)
- o vaatemeno, vähäiset terveydenhuoltomenot, henkilökohtaisesta puhtaudesta ja kodin puhtaudesta aiheutuvat menot, paikallisliikenteen käytöstä aiheutuvat menot, autopaikan vuokra, sanomalehtien tilausmaksut, puhelimen käytöstä aiheutuvat menot, harrastus- ja virkistystoiminnan menot, muut vastaavat jokapäiväiset menot
  - lääkekulut Kelan vuosikattoon asti sen ylittävältä osalta lääkärin määräämät lääkkeet.
  - turvapuhelimen käyttömenot
  - tukipalvelujen (asiointipalvelu, kylvetyspalvelu, päivätoiminta) kustannukset
  - säännölliset terveydenhuoltokulut julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan
  - määritelty kotihoidon kuukausimaksu
  - elatusapu alle 18 v lapsista
  - asumiskustannukset toimeentulotukiohjeistuksen mukaisesti:
    - o asunnon vuokra, sähkö, lämmitys, lämmityspuut, jätehuolto, vesimaksu, kiinteistövero, kotivakuutus, nuohous, asuntolainan korot ja saunamaksu.
    - o asuntolainan korot huomioidaan menoina, mutta lainanlyhennyksiä ei.

Palveluasumisessa asuvilla asiakkaila huomioitavat menot:

- vuokra ja palvelumaksut (ateria- ja puhtauspaketti)
- 108 euroa/kk (tehostettu palveluasuminen) 190 € (tavallinen palveluasuminen) ns. asiakkaalle jäävä käyttövara, johon sisältyy muut henkilökohtaiset menot, esim. hygienia ja vaatemeno, puhelinkulut, matkakulut, lehdet, jalkahoito, kampaaja jne.
- määritelty palveluasumisen kuukausimaksu
- elatusapu alle 18 v lapsista
- lääkekulut Kelan vuosikattoon asti, sen ylittävältä osalta lääkärin määräämät lääkkeet.
- säännölliset terveydenhuoltokulut julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan

Huomioitavat tulot ja käytettävissä olevat varat:

- huomioon otetaan kaikki käytettävissä olevat nettotulot, lukuun ottamatta toimeentulotukilain 11 §:n (mm. vähäisiksi katsottavat avustukset ja ansiotulot) ja maksuasetuksen 29 §:n mukaiset (mm. lapsilisä, lapsen hoitotuki, vammaistuki, sotilasavustus, rintamalisä, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavat sairaanhoito- ja tutkimuskulut) tulot
- *palkka ja/tai eläkkeet, vuokratulot, osinkotulot, pääomatulot, jne. nettona*
- asumistuki
- ylimääräinen rintamalisä
- käytettävissä/realisoitavissa olevat varat, mutta tilillä voi olla kuukauden menoja vastaava summa, jota ei huomioida

Hyvinvointi-toimiala
Ikääntyneiden palvelualue

4.1.2019

- säästöjä voi olla 5 000 euroa, jota ei huomioida käytettäväksi varaksi

Maksualennus lasketaan seuraavasti:

Huomioon otettavat tulot - huomioon otettavat menot = laskennallinen vaje. Maksualennuksen suuruus harkitaan laskennallisen vajeen perusteella.

Alennus tai vapautus tukipalvelumaksuista ja tilapäisen kotihoidon ja kotisairaanhoidon maksuista

Alennusta tai vapautusta voi hakea seuraavista tasamaksuista, mikäli säännöllisen kotihoidon tai tehostetun palveluasumisen kuukausimaksu ei ole enää alennettavissa:

- tilapäisen kotihoidon ja kotisairaanhoidon käynnit
- ateriapalvelu
- puhtaus (sisältää siivouksen ja pyykkihuollon asumispalveluyksikössä)
- kylvetyspalvelu
- turvapalvelu
- kauppa- ja asiointipalvelu
- päivätoiminta
- omaishoidon vapaapäivien aikainen hoito
- intervallihoito
- muista tukipalveluista/tuotteista, joista peritään palveluntuottamisen/ostamisen hinta.

Maksualennusperusteet ovat samat kuin kotona tai tehostetussa palveluasumisessa asuvilla.

Maksualennus lasketaan seuraavasti:

Huomioon otettavat tulot - huomioon otettavat menot = laskennallinen vaje. Maksualennuksen suuruus harkitaan laskennallisen vajeen perusteella.

Terveystuella, muiden kuin asiakkaan maksukykyyn perustuvien asiakasmaksujen osalta, asiakasmaksujen perimättä jättäminen tai alentaminen tehdään asiakkaan kokonaistilanteen arvioinnin perusteella, kun ensin on tarkasteltu toimeentulotuen mahdollisuudet kattaa em. kustannukset. Ensisijaisesti vähäistä suuremmat julkisen terveydenhuollon kustannukset ovat perustoimeentulotuella katettavia kustannuksia.

Kokonaistilanteen arvioinnin perusteena käytetään edellä kuvattu sosiaalihuollon palveluja koskevia perusteita.